

FONDI SHQIPTAR I ZHVILLIMIT

Sherbime konsulence per pergatitjen e projektit dhe projektin final,
Ndertim/Rindertim i sistemeve te ujesjellesit ne zonat rurale
(RWSP III Albania)

KFW

Furnizimi Rural me Uje III

Emri Projektit:	SHERBIME KONSULENCE PER PERGATITJEN E PROJEKTIT DHE STUDIMEVE TE FISIBILITETIT PER NDERTIMIN/RINDERTIMIN E SISTEMEVE TE FURNIZIMIT ME UJE NE ZONAT RURALE (RWSP III Albania)
Numri Projektit:	BMZ ID 2011 66 370; 2020 61 133
Titulli Dokumentit:	Aneksi 5 - Raporti Vleresimit te Ndikimit ne Mjedis Projekti i Ujesjellesit ne Qeparo Fushe dhe Qeparo Fshat Bashkia: Himare Project Nr.: 013/2QEP
Date of submission:	Tetor 2018
Status:	Final

Plani i Rishikimit të Dokumentit		
Detajet	Emri	Data
Hartimi i Draftit	Autori: S.E. STUDIO, Msc. Eng. Erjona Bajraktari Kontrolluar nga: DUN Aprovuar nga: FIT	22/10/2018
1. Rishikimi dhe Aprovimi i Draftit		22/10/2018
Dorëzimi i Draftit tek FSHZH dhe KfW		22/10/2018
2. Rishikimi dhe Aprovimi i Variantit Final		
Dorëzimi i Variantit Final tek FSHZH dhe KfW		

Bazuar në Ligjin Nr. 10440, datë 7.7.2011 "Për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis", i ndryshuar, ky projekt i nënshtrohet procedurës paraprake të vlerësimit të ndikimit në mjedis, sipas Shtojcës II të këtij Ligji, pika 10 "Produktet e Infrastrukturës".

Hartimi raportit të VNM-së bazohet në:

- Ligji nr.8906, "Për zonat e mbrojtura", nëpërmjet të cilit synohet dhënia e mbrojtjes së veçantë për komponentë të rëndësishëm të burimeve natyrore, biodiversitetit dhe natyrës në përgjithësi.
- VKM nr.686, datë 29.07.2015 "Për miratimin e rregullave, të përgjegjësi e të afateve për zhvillimin e procedurës së vlerësimit të ndikimit në mjedis dhe procedurës së transferimit të vendimit të deklaratës mjedisore"
- VKM nr.575, datë 24.06.2015 "Për miratimin e kërkesave për menaxhimin e mbetjeve inerte".
- VKM nr.435, datë 12.09.2002 "Për miratimin e normave të shkarkimeve në ajër"
- Ligjet dhe VKM për mbrojtjen e tokës, burimeve ujore, biodiversitetit, pyjeve, etj.

Pasqyra Permbajtjes:

1	Qellimi i Raportit te Vleresimit te Ndikimit ne Mjedis (VNM).....	5
1.1	Objektivat e programit Furnizimi Rural me Uje III dhe pershkrimi i projektit te propozuar	5
1.2	Vendodhja e projektit.....	7
2	Pershkrimi i mbuleses bimore ne siperfaqen e zones se projektit	8
3	Informacion mbi burimet e ujit, Ne siperfaqen e projektit dhe ne afersi;.....	9
4	Informacion lidhur me identifikimin e ndikimeve të mundshme, negative, në mjedis, të projektit, përfshirë ndikimet në biodiversitet, ujë, tokë dhe ajër;	10
4.1	Matrice për Masat Zbutëse: Furnizimi me Ujë	11
5	Një përshkrim për shkarkimet e mundshme në mjedis, të tilla si: ujëra të ndotura, gaze dhe pluhur, zhurma, vibrime, si dhe për prodhimin e mbetjeve;	16
5.1	Ndikimet negative dhe masat zbutëse	16
5.1.1	Ndikimet e lidhura me planifikimin e projektit, vendndodhjen e nen-objekteve dhe projektin teknik	16
5.1.2	Ndikimet e lidhura me Fazën e Ndërtimit/Ekzekutimit të Punimeve Civile	17
5.1.3	Ndikimet mjedisore në Fazën e Funkcionimit dhe Mirëmbajtjes	25
5.1.4	Impaktet Pozitive te Projektit	26
6	Informacion për kohëzgjatjen e mundshme të ndikimeve negative të identifikuar;	26
7	Të dhëna për shtrirjen e mundshme hapësinore të ndikimit negativ në mjedis, që nënkupton distancën fizike nga vendndodhja e projektit, dhe vlerat e ndikuara që përfshihen në të;	27
8	Masat e mundshme për shmangien dhe zbutjen e ndikimeve negative në mjedis;.....	28
8.1	Rekomandime per terrenin dhe peisazhin.....	28
8.2	Rekomandime per dherat.....	28
8.3	Rekomandime per ujerat siperfaqesore dhe nentokesore	28
8.4	Rekomandime per cilesine e ajrit.....	29
8.5	Rekomandime per zhurmat	29
8.6	Rekomandime per Socio - Ekonomine	30
8.7	Masat zbutëse mjedisore	30
8.7.1	Faza e ndertimit	30
8.7.2	Faza e operimit dhe mirembajtjes.....	31
8.8	Permbledhje e masave per eliminimin e ndikimeve ne mjedis	31
9	Plani I monitorimit.....	35
10	Ndikimet e mundshme në mjedisin ndërkufitar (nëse projekti ka natyrë të tillë).	42

Lista e Figurave

Figura 1: Vendndodhja e Projektit (Burimi i hartës: ASIG)	7
Figura 2 Vendodhja e Projektit Qeparo (Burimi: Google Earth)	8
Figura 3 Vendodhja e Projektit në Hartën Hidrogjeologjike (Burimi: Harta hidrogjeologjike, 1: 200,000)	9

Lista e Tabelave

Table 1- Matrica e Çeshtjeve/Ndikimeve mjedisore	11
Table 2- Matrice për Masat Zbutëse: Furnizimi me Ujë	12
Table 3- Ndikimet dhe masat lehtësuese për, Gjeologjine dhe Dherat gjatë ndertimit	18
Table 4- Përmbledhje e ndikimeve dhe masave lehtësuese mbi ujërat sipërfaqesore dhe nëntokësore gjatë ndertimit	20
Table 5- Përmbledhje e ndikimeve kryesore dhe masat lehtësuese rreth zhurmës	24
Table 6- Aktivitetet për eliminimin e ndikimeve	31
Table 7- Plani Monitorimit	36

1 QELLIMI I RAPORTIT TE VLERESIMIT TE NDIKIMIT NE MJEDIS (VNM)

Përgatitja e këtij raporti përmbledhës është pjesë e shërbimeve të konsulencës për projektim dhe tenderim të detajuar, asistencë për PIU / PEA në tenderim, kontraktim dhe mbikëqyrje ndërtimore për projektin:

“Rehabilitim i sistemit të ujesjellesit Qeparo Fushe dhe Qeparo Fshat Bashkia Himare”

Raporti i Vleresimit të Ndikimit në Mjedis ka për qëllim të identifikojë ndikimet në mjedis të projektit të propozuar “Rehabilitim i sistemit të ujesjellesit Qeparo Fushe dhe Qeparo Fshat” në territorin e Bashkisë Himare, si dhe të rekomandojë masat zbutëse që duhet të merren për parandalimin apo minimizimin e ndikimeve.

Fondi Shqiptar i Zhvillimit (FSHZH) është përgjegjës për zbatimin e projekteve të Furnizimit Rural me Ujë III, financuar nga KfW dhe Bashkimi Evropian. Raporti paraqet gjendjen e mjedisit përpara zbatimit të projektit dhe ndikimet e pritshme në mjedis - në aspektin e ndikimit në tokë, ujë, ajër, bimësi, habitate natyrore dhe njerëzore - dhe siguron masa zbutëse dhe monitoruese të efekteve negative në mjedis.

1.1 Objektivat e programit Furnizimi Rural me Ujë III dhe përshkrimi i projektit të propozuar

Nivelet e shërbimit të furnizimit me ujë rural në Shqipëri aktualisht nuk janë të kënaqshme. Rrjetet ekzistuese të shpërndarjes rurale zakonisht janë të amortizuara dhe të demtuara, jo të plota dhe nuk punojnë siç duhet. Difektet në rrjet janë të shumta, dhe humbjet e ujit në sistem janë të larta. Shumica e popullsisë së shërbyer vuan nga nivelet jo efektive të shërbimit – furnizimi është joadekuat dhe me ndërprerje si dhe presioni i ujit nuk është i mjaftueshëm.

Cilesia e ujit është në përgjithësi e mirë në rrethinat e zonave malore duke qenë se ka një densitet minimal të popullsisë përgjatë atërrive furnizuese të burimit me ujë. Sidoqoftë, cilesia e ujit nga pusët individuale është e diskutueshme herë pas here duke u nisur nga fakti që në zonat e ulëta është një popullsi me të lartë dhe shkarkimet e ujërave të zeza bëhet në mënyrë direkte duke rrezikuar infiltrimin në ujërat nëntokësore dhe ndotjen e tyre. Nuk ka asnjë impiant i trajtimit të ujërave të ndotura në skemat ekzistuese, duke përbërë kështu një rrezik potencial si për njerëzit ashtu dhe për mjedisin.

Pasojat e furnizimit joefikas të ujit janë higjiena e dobët, rritja e sëmundjeve infektive dhe ulja e potencialeve socio-ekonomike.

Situata po ndryshon ngadalë dhe FSHZH, mbështetur nga donatorë të tillë si KfW, po luan një rol të rëndësishëm në sjelljen e këtij ndryshimi në zonat rurale. Për të realizuar reformën e sektorit të ujit, qeveria shqiptare kërkoi mbështetjen e KfW-së për përgatitjen dhe financimin e një projekti për sistemet e ujësjellësit rural. Deri tani, RWSP I & II dhe SIF IV janë realizuar.

KfW dhe FSHZH kanë zgjeruar Programin e Furnizimit Rural me uje për mbështetjen e zhvillimit të shërbimeve të furnizimit me ujë për të gjithë vendin, të quajtur RWSP III.

Programi i Furnizimit me Ujë të Rrjedhshëm III ka për qëllim sigurimin e furnizimit me ujë të sigurt dhe higjienik duke përfshirë masat plotësuese për asgjësimin e ujërave të ndotura, nëse kërkohet - duke futur tarifa të pranueshme shoqërore që mbulojnë së paku shpenzimet e O & M.

Qëllimi i përgjithshëm është të kontribuojë në përmirësimin e kushteve të jetesës së popullsisë rurale në komunat e programeve pjesëmarrëse në Shqipëri. Ky dokument është Vlerësimi i Permbledhur i Ndikimit në Mjedis (VNM).

VNM-ja u përgatit për përmirësimin e Sistemit të Furnizimit me Ujë. Vlerësimi zbatohet në kuadër të studimit të fizibilitetit. Asnjë dëgjim publik nuk kërkohet në këtë fazë pasi ndikimet janë lehtësisht të zbutura dhe i referohen kryesisht fazës së ndërtimit.

Nuk pritet asnjë ndikim i pakthyesëm në mjedis. Shumica e ndikimeve janë të thjeshta, të lehta për t'u identifikuar dhe masat lehtësuese janë në dispozicion. Ky raport përmban përmbajtjen e mëposhtme:

Politika, Korniza Ligjore dhe Administrative

Të Dhënat Bazë të Mjedisit

Ndikimet Mjedisore dhe Masat Zbutëse

Plani i Menaxhimit Mjedisor

Plani i Monitorimit Mjedisor

Rekomandime dhe Konkluzione:

Ky projekt, parashikon ndertimin dhe reabilitimin e sistemit te furnizimit me uje, per fshatrat e njesise administrative Qeparo, perkatesisht Qeparo fshat dhe Qeparo fushe me nje popullsi te pergjithshme prej 2,769 banore. Keto fshatra jane pjese e sistemit te ujesjellsit te Himares. Ky ujesjelles e merr ujin nga burimet e Borshit dhe me ane te nje stacioni te pompave. Linja transmetuese fillon nga burimet e Borshit, kalon ne zonen e projektit deri ne piken nga ku shperndahet tek konsumatoret e fshatit Qeparo fushe. Linja e dergimit nga Stacioni i pompave e deergon ujin tek rezervuari ekzistues me volum 200 m3

1.2 Vendodhja e projektit

Kjo zonë e projektit përfshin fshatrat Qeparo fshat dhe Qeparo fushe, të cilat i përkasin Njesisë Administrative të bashkise Himare në qarkun e Vlores.

Njësia Administrative Llugaj kufizohet në Lindje nga Bashkia Tepelene, në Veri nga Bashkia Vlore, në Jug nga Njësia Administrative Borsh dhe në Perëndim nga Deti Jon. Të gjitha fshatrat mund të arrihen nëpërmjet një rrugë kombëtare.

Mjetet e rënda mund të hyjnë në vend pothuajse gjatë gjithë vitit, duke përjashtuar periudhën me dëbore (dhjetor-shkurt). Rezervuarët ekzistues dhe të rinj ndodhen pranë rrugëve të fshatrave.

Figura 1: Vendndodhja e Projektit (Burimi i hartës: ASIG)

Pozicioni gjeografik i zones së projektit i shorehur në koordinata gjeografike është:

$$\varphi = 40^{\circ} 03' 44''$$

$$\lambda = 19^{\circ} 49' 16''$$

Me poshte po japim koordinatat e disa pikave kyce të projektit. Me shume detaje jepen në aneksin përkatës të raportit topografik

<u>Nr i pikes (ST)</u>	<u>Lindje</u>	<u>Veri</u>	<u>Niveli</u>
ST_baza	402591.1070	4435159.2790	145.189
<u>Nr i pikes (ST)</u>	<u>Lindje</u>	<u>Veri</u>	<u>Niveli</u>
ST_1	400583.1890	4434229.3810	102.180
<u>Nr i pikes (ST)</u>	<u>Lindje</u>	<u>Veri</u>	<u>Niveli</u>
ST_2	399865.7065	4434412.8770	39.405

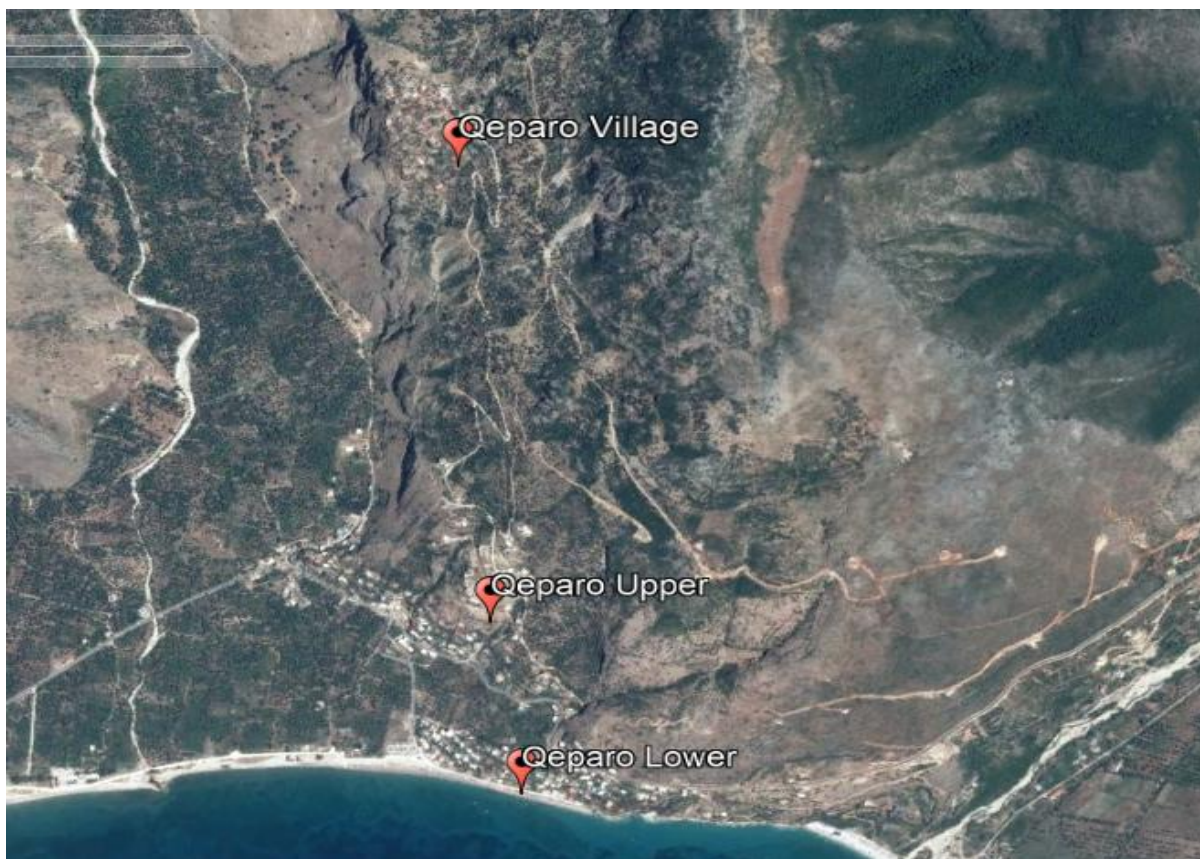

Figura 2 Vendodhja e Projektit Qeparo (Burimi: Google Earth)

2 PERSHKRIMI I MBULESES BIMORE NE SIPERFAQEN E ZONES SE PROJEKTIT

Bimësia në afërsi është zakonisht Mesdhetare që përmban një diversitet pasurish të specieve, por të pranishme në numër të ulët dhe densitet. Bimët medicinale rriten në afërsi dhe korren nga komunitetet lokale. Në zonën e propozuar të projektit biodiversiteti është i ulët dhe dominohet nga bimët barishtore. Sondazhet e bimeve nuk zbuluan praninë e ndonjë specie të mbrojtur ose të kërcënuar.

Zona ka shtrirje të gjere të pemeve pyjore, duke përfshirë kalira (*Aesculus hippocastanum*), lisi (*Quercus ilex*, *Q. macrolepis*, *Quercus* spp.), Pemishte (*Ulmus* sp.), Panje (*Acer campestre*), hiri (*Fraxinus ornus*), buxus (*Buxus sempervirens*), sherebele (*Saturea montana*), Rigon (*Origanum vulgare*) dhe lloje të ndryshme orkide. Veçanërisht, speciet e rrezikuara janë gjithashtu të pranishme në zonë (*Tilia platyphyllos* dhe *T. temontosa*). Llojet e shkurreve dominohen nga speciet mesdhetare kryesisht *Paliurus spina-christi*

3 INFORMACION MBI BURIMET E UJIT, NE SIPERFAQEN E PROJEKTIT DHE NE AFERSI;

Elementi kryesor hidrografik është Burimi I Borshit, i cili ka një regjim të përzier nivo-pluvial. Rrjedhja maksimale e vërtetuar ndodh gjatë periudhës së pranverës (prill-maj) e cila shkon deri në 429 l/sek. dhe kjo është për shkak të shkrirjes së borës. Një periudhë tjetër maksimale është vërejtur në kohën e dimrit nëntor, dhjetor dhe janar dhe kjo lidhet me reshjet që prodhojnë nivel të lartë të ujit në burim.

Figura 3 Vendodhja e Projektit në Hartën Hidrogjeologjike (Burimi: Harta hidrogjeologjike, 1: 200,000)

Sipas matjeve të raportuara dhe studimit hidrogjeologjik, rrjedhja e disponueshme për fshatin Qeparo që do të furnizohet nga burimi I Borshit, është 22 l/s.

4 INFORMACION LIDHUR ME IDENTIFIKIMIN E NDIKIMEVE TË MUNDSHME, NEGATIVE, NË MJEDIS, TË PROJEKTIT, PËRFSHIRË NDIKIMET NË BIODIVERSITET, UJË, TOKË DHE AJËR;

Në kuadrin e investimeve të Programit të Rural Water Supply III të financuar nga KfW dhe Bashkimi Europian si dhe në përgjithësi, ndikimet mjedisore për ndërtimin e çdo projekti të furnizimit me ujë janë të lidhura me fazat përkatëse afat- shkurtra dhe afat- gjata të investimit si:

- zbatimi i punimeve / faza e ndërtimit; dhe
- faza e funksionimit dhe mirëmbajtjes së vepres;

Keto ndikime cilat mund të përfshijnë: sigurinë e shëndetit të punëtorëve gjatë ndërtimit dhe publikut; zhurmat; ndikimet vizuale, kufizimet në akses; pluhuri i cili ndikon në cilësinë e ajrit, germimi i dherave dhe asgjësimi i pjesëve të tepërta si dhera/ tokë dhe materiale të tjera, rreziqet në zonat ekologjike të ndjeshme, flora dhe fauna, etj. Gjithashtu, ndikime të veçanta që do të konsiderohen gjatë fazës së ndërtimit janë ato të lidhura me ndërprerje apo ndryshime në regjimet e shërbimeve ekzistuese të furnizimit me ujë dhe efektet e mundshme në cilësinë e ujit.

Kohëzgjatja e projektit pritet të jetë 12 muaj, dhe punimet mund të mos zhvillohen në të njëjtën kohë në të gjitha zonat brenda qytetit, përfituesit mund të ndiejnë vetëm disa nga efektet dhe për një kohë të shkurtër.

Ndikimet gjatë fazës së funksionimit të veprave të furnizimit me ujë përfshijnë menaxhimin e qëndrueshëm të burimeve për të shmangur shfrytëzimin dhe ndikimet negative në mjedisin përreth.

Studimi i të dhënave bazë mjedisore është përdorur si bazë për përgatitjen e listës së kontrollit që është përshtatur për të analizuar mjedisin për qëllimin e realizimit të projektit. Ndikimet e mundshme janë klasifikuar në tri faza, si më poshtë:

- Para ndërtimit / përgatitja e projektit teknik, planimetria dhe vendndodhja
- Ndërtimi
- Funksionim dhe mirëmbajtje

Krahasimi i situatave "me projekt " dhe "pa projekt", është bërë në formën e një matricë për çështjet / ndikimi në mjedis (Tabela 4).

Kjo analize prezanton menjëherë çështjet kryesore mjedisore dhe ndikimet e mundshme mjedisore që mund të jenë pozitive apo negative. Ndikimet janë të klasifikuara:

- Ndikim shumë negativ mjedisor (=),
- Ndikim mjedisor negativ për momentin (—),
- Ndikim mjedisor i papërfillshëm (O)
- Ndikimi pozitiv mjedisor (+).

Table 1- Matrica e Çeshtjeve/Ndikimeve mjedisore

Faza	Parametrat mjedisorë	“pa projekt”	“me projekt”
Faza praprake (para ndërtimit)	- Kredibiliteti i furnizimit me ujë - Kredibiliteti i cilësisë së ujit - Ndotja e mundshme - Toke e zënë dhe zhvendosje e njerëzve - Shfrytëzimi i tokës dhe ndalimi i aktivitetit ekonomik	= O = O O	+ O + O O
Faza e ndërtimit	- Ndalimi i përdorimit të tokës - Humbje të bimësisë natyrore - Dëme në rrjedhën e ujërave ose dëme në habitatin ujor - Ndotja e Ujit dhe e Tokës - Probleme me zhurmat, ndotja e ajrit, trafiku - Erozioni - Punësimi	O O O O O O O	O — O — — — +
Funksionim & Mirembajtje	- Shëndeti publik - Ndotja e ujit - Erozioni - Rritje të sasisë së tokës - Zgjerim i aktivitetit ekonomik	= — O O O	+ — O + +

Në përgjithësi, projekti duhet të ketë një ndikim pozitiv për popullsinë. Cilesia e ujit dhe mundësia e paket e ndotjes së tij do të përmirësohen në mënyrë të ndjeshme dhe kjo do të rezultojë gjithashtu në një shëndet të mirë publik. Gjithashtu do të përmirësohet për një periudhë afatshkurtër punësimi përgjatë fazës së ndërtimit por avantazhet ekonomike do të jenë afat-gjatë.

4.1 Matrice për Masat Zbutëse: Furnizimi me Ujë

Në matricën e mëposhtme evidentohen të gjithë komponentet mjedisore të cilët mund të kenë impakte gjatë fazave të projektit si dhe paraqiten masat zbutëse reciproke për secilin nga komponentet, të cilat synojnë që ndikimet në mjedis të jenë minimale dhe të shmangët apo parandalohet shkaktimi i impakteve të pakthyeshme mjedis.

Komponentet mjedisore te cilet jane marre ne shqyrtim jane: dherat, toka, burimet ujore, cilesia e ajrit, mjedisi akustik, habitatet natyrore, fauna dhe flora, estetika dhe terreni, shendeti i njerezve dhe objektet historike dhe kulturore dhe gjithashtu mjediset jane marre ne shqyrtim sipas tipologjise se tyre duke perfshire mjedisin fizik, mjedisi biologjik, mjedisi social. Masat zbutese jane hartuar sipas rastit specifik, dhe perfshijne komponentin mjedisor dhe efektet e mundshme te prishme ne mjediset perkatese. Zbatimi i masave zbutese me perpikmeri do te garantoje minimizim te impakteve negative ne mjedis dhe parandalimin dhe shmangien e efekteve te pakthyeshme.

Table 2- Matrice për Masat Zbutëse: Furnizimi me Ujë

Komponentët mjedisorë	Efektet e mundshme	Masat zbutëse
Mjedisi fizik		
Dherat	- Dëmtime të strukturës së dheut si pasojë e hedhjes së materialeve, trafikut të transportit, etj. - Humbja e dheut sipërfaqësor gjatë gërmimeve - Efektet e gërmimeve për / hedhja e dheut dhe materialeve të tjera - Erozioni si pasojë e rrjedhjeve sipërfaqësore të pakontrolluara dhe shkarkimit të mbeturinave ujore	- Mbrojtja e zonave jo-ndërtimore, shmangia e punimeve në zonat e ndjeshme gjatë kushteve me negativitet të lartë, sigurimi i rrugëve për transport, sipas nevojës, riparimi i zonave të dëmtuara - Heqja e dheut sipërfaqësor aty ku është e nevojshme, ruajtja dhe rivendosja mbas mbarimit të ndërtimeve - Projektimi i drenazheve dhe mjeteve të tjera të hedhjes së mbeturinave për të siguruar stabilitetin e dheut sipërfaqësor

Komponentët mjedisorë	Efektet e mundshme	Masat zbutëse
Toka	- Dëmtime të tokës gjatë ndërtimit. Rrëshqitje mbi skarpata etj. - Efektet e gërmimeve / hedhja e dheut dhe materialeve të tjera	- Mbrojtja e zonave jo-ndërtimore - Kryerja e punimeve në mënyrë të tillë që të minimizohet sipërfaqja e ndikuar e tokës - Projektimi i sipërfaqeve të pjerrta dhe strukturave mbajtëse për të minimizuar rrezikun, sigurimi i drenazheve, stabilizimit të dheut/mbulimit të bimësisë - Heqja e dheut sipërfaqësor aty ku është e nevojshme, ruajtja dhe rivendosja/ripërdorimi mbas mbarimit të ndërtimeve - Transportimi/hedhja e materialeve nga/në vende të aprovuara
Burimet ujore	- Mbi-shfrytëzimi, shkaktimi i ndryshimeve në burime, modelet e rrjedhjes, etj. me efekte të mundshme mbi përdoruesit e ujit më poshtë (kur flasim për ujra nëntoksore) - Ndërprerja e drenazhimit sipërfaqësor dhe nëntoksor gjatë dhe mbas fazës ndërtimore, krijimi i ujit të ndenjtur, ndotja/infektimi i burimeve dhe/ose furnizimit nga punimet ndërtimore, mbeturinat njerëzore apo të kafshëve, përfshi karburantet & vajrat, mbetjet e rrezikshme, mbeturinat ujore, etj.	- Përcaktimi i një përdorimi të qëndrueshëm (të testohet sipas nevojave) - Planifikimi dhe menaxhimi i burimeve në lidhje me autoritetet dhe qytetaret - Projektimi i kujdesshëm – ruajtja e drenazhimeve natyrore kur është e mundur, sugurimi i drenazhimeve të përshtatshme për mbeturinat ujore, derdhje sipas kërkesave higjienike/të sigurisë e mbetjeve të rrezikshme - Projektimi i kujdesshëm, mbrojtje e përshtatshme nga bagëtitë; bujqësia, kontakte të rastësishme me njerëzit, materiale të rrezikshme – karburante (përfshi ruajtjen), etj.

Komponentët mjedisorë	Efektet e mundshme	Masat zbutëse
Cilësia e ajrit	- Pluhuri dhe tymrat gjatë ndërtimit - Efektet nga trajtimi i ujit	- Të kontrollohet pluhuri me ujë, të kontrollohen metodat e ndërtimit dhe impjanti, afatet e punimeve, shpejtësia e automjeteve - Të minimizohen punimet e mëdha brenda komuniteteve - Projektim i përshtatshëm, training në masat e sigurisë të operimit dhe mirëmbajtjes
Mjedisi Akustik	Zhurma nga punimet ndërtimore, stacioni i pompave (kur është afër shtëpive)	- Të përcaktohen afatet e punimeve për të minimizuar shqetësimet - Të përdoren metoda dhe paisje të përshtatshme ndërtimi - Të kufizohet kalimi i trafikut në zonat rezidenciale - Projektim apo zgjedhje e kujdesshme e vendndodhjes së impjantit, barriera për zhurmën, p.sh. skarpate me mbeturina dheu
Mjedisi biologjik		
Habitatet Natyrore	- Shqetësimi i habitateve natyrore nga ndërtimi p.sh. pluhuri, zhurma, punimet jo-sezonale, vendndodhje jo e mirë e kantierit, hedhje e mbeturinave të patrajuara, etj. - Ndryshimet në rregjimin e burimeve ujore	- Vendndodhje e kujdesshme e kantierit, kryerje me kujdes e shtrirjes, projektimit të tubacioneve dhe strukturave dhe përcaktimi i kohës së punimeve (sezonale) - Përzgjedhja me kujdes e pikave të hedhjes së mbeturinave dhe metodave - Mbrojtja e zonave të ndjeshme brenda/afër kantierit - Respektimi i kërkesave minimum për punimet sezonale
Fauna dhe Flora	Humbja ose degradimi mbas ndërtimeve, sidomos për arsye të punimeve jashtë sezonit, ndryshimet në rregjimet mjedisore, etj. (shih edhe më sipër)	- Vendndodhje e kujdesshme e kantierit, kryerje me kujdes e shtrirjes, projektimit të tubacioneve për të minimizuar efektet, sidomos për speciet e ndjeshme/të rralla - Përzgjedhja e metodave të përshtatshme ndërtimore - Mbrojtja e zonave të ndjeshme brenda/afër kantierit

Komponentët mjedisorë	Efektet e mundshme	Masat zbutëse
Estetika dhe Terreni	- Efekte lokale vizuale mbas përfundimit të punimeve dhe disa ndryshime në terrenin e përgjithshëm natyror dhe të krijuar, humbje pemësh, bimësie, etj. - Zhurma, pluhur, mbeturina, etj. gjatë dhe mbas fazës ndërtimore	- Vendndodhje e kujdesshme e kantierit dhe kryerje me kujdes e projektimit të punimeve, kontroll i objekteve të papërshtatshme - Zëvendësim i pemëve të dëmtuara, strukturave të kufijve, etj. dhe ri- gjelbërim i zonave të punimeve. - Kryerje me kujdes e mbylljes së pikave të punimeve dhe hedhjes së mbeturinave - Shih edhe Dheu, Toka, Cilësia e Ajrit dhe Akustika
Shëndeti i Njerëzve	- Rreziqe për shëndetin dhe sigurinë gjatë dhe mbas fazës ndërtimore - Efekte mbi shëndetin dhe sëmundje nga mbeturinat e materialeve të rrezikshme të ndërtimit, ujrat e ndotura, trajtim i papërshtatshëm i ujit	- Të zgjidhen kontraktorë me eksperiencë, të përshihen masa sigurie dhe kërkesat mjedisore në dokumentat e kontratës. Të sigurohet informacion mbi masat zbutëse. Krijimi i kapaciteteve të theksojë nevojën për punime më siguri, mbikqyrje të mirë, planifikim dhe parashikim të kujdesshëm të punimeve, përfshirja e komunitetit, rrethimi i zonave të rrezikshme - Projektim i sakte dhe training i përshtatshëm për masat e sigurisë të operimit dhe mirëmbajtjes, procedurat e sigurisë, testim uji, etj. - Hedhje e kujdesshme e mbeturinave
Objektet Historike/Kulturore	Shqetësim/dëmtime/degradim i objekteve të njohura dhe të pazbuluara	- Vendosje/kryerje e kujdesshme e punimeve; masa të posacme për zonat/burimet e njohura - Të ndalohet puna menjëherë në afërsi të zbulimeve dhe të priten udhëzime nga autoritetet përkatëse

5 NJË PËRSHKRIM PËR SHKARKIMET E MUNDSHME NË MJEDIS, TË TILLA SI: UJËRA TË NDOTURA, GAZE DHE PLUHUR, ZHURMA, VIBRIME, SI DHE PËR PRODHIMIN E MBETJEVE;

5.1 Ndikimet negative dhe masat zbutëse

Nga analiza e mesiperme vërejmë se gjatë veprimtarisë së rehabilitimit të rrjetit të furnizimit me ujë të pijshëm të fshatrave të bashkisë Qeparo, disa faktore kanë mundësi potenciale të ndikojnë negativisht në mjedisin e zonës dhe me gjëra të lidhura me fazat përkatëse afat- shkurtër dhe afat- gjatë të investimit si:

- Zbatimi i punimeve / faza e ndërtimit; Ndikimet mund të përfshijnë: sigurinë e shëndetit të punëtorëve gjatë ndërtimit dhe publikut; zhurmat; ndikimet vizuale, kufizimet në akses; pluhuri i cili ndikon në cilësinë e ajrit, germimi i dherave dhe asgjësimi i pjesëve të tepërta si dhera/ tokë dhe materiale të tjera, rreziqet në zonat ekologjike të ndjeshme, flora dhe fauna, etj. Gjithashtu, ndikime të veçanta janë ato të lidhura me ndërprerje apo ndryshime në regjimet e shërbimeve ekzistuese të furnizimit me ujë dhe efektet e mundshme në cilësinë e ujit gjatë fazës së ndërtimit.
- Faza e funksionimit dhe mirëmbajtjes: Ndikimet përfshijnë menaxhimin e qëndrueshëm të burimeve për të shmangur shfrytëzimin dhe ndikimet negative në mjedisin përreth. Shumica e ndikimeve lidhen me nen-objekte që nuk janë pjesë e këtij projekti si p.sh ndikimet nga zhurmat e pompave në stacionet e pompave, probleme të sistemit të dezinfektimit në sistemin e klorinimit, depot etj. Pjesa që ka të bëjë me rrjetin shpërndarës si ndikimet në mjedisin e shëndetit nga rrjedhjet apo defektet e mundshme janë minimale gjatë fazës së operimit pasi ofrohet një rrjet tubacionesh teresisht i ri.

Në qoftë se i kushtojmë kujdesin e duhur këtyre faktorëve gjatë këtyre fazave, për t'i patur vazhdimisht nën kontroll, ky ndikim është i mundur të minimizohet në maksimum.

5.1.1 Ndikimet e lidhura me planifikimin e projektit, vendndodhjen e nen-objekteve dhe projektin teknik

1. Ndërtimi i linjës së re të rrjetit të shpërndarjes dhe / ose zëvendësimi i rrjetit ekzistues të shpërndarjes dhe ndërtimi i ndërtesës së re për ujësjellësin, mund të kërkojë blerje të tokës që prekin pronarët e saj. Këto çështje diskutohen me autoritetet lokale dhe institucionet përkatëse në lidhje me opsionet e mundshme teknike në favor të përfundimit të projektit.

2. Projekti teknik i detajuar i rehabilitimit të sistemit të furnizimit me ujë dhe ndërtimi i tij do të zvogëlojë mundësinë e kontaminimit të ujit dhe do të bëjë rekomandime lidhur me përdorimin e pajisjeve që do të jenë në dispozicion nga Kontraktori para punimeve ndërtimore. Këto instrumente / automjete punojnë me motorë me djegie të brendshme, të cilat padyshim kanë nevojë për lubrifikantë. Në këtë rast këshillohet që të jeni të kujdesshëm me përdorimin e lubrifikantëve dhe karburanteve gjatë përgatitjes së vendit të ndërtimit. Në mënyrë që të fshihet rreziku i rrjedhjes aksidentale të karburantit dhe lubrifikantëve:
 - ✓ Investitori nuk duhet të lejojë makina me defekte teknike
 - ✓ Automjetet duhet të pajisen me karburant dhe lubrifikantë jashtë territorit të fshatit dhe vendit të punës
 - ✓ Personeli duhet të pajiset me mjetet e duhura, në mënyrë që edhe në rast të rrjedhjeve të rastësishme të lidhur me lëndën djegëse, të jenë në gjendje t'i heqin ato pa pasoja
3. Projekti teknik është hartuar duke marrë parasysh uljen e shkallës së shkeljes së florës dhe faunës së zonës. E njëjta gjë për tubacionin e ujit edhe pse ata vendosëm në një zonë rurale përgjatë rrugëve.

5.1.2 Ndikimet e lidhura me Fazën e Ndërtimit/Ekzekutimit të Punimeve Civile

Punimet e ndërtimit për shtrimet e tubacioneve të ujit do të kërkojnë përdorimin e makinerive dhe automjeteve të ndërtimit. Punimet e ndërtimit mund të prodhojnë zhurma afatshkurtra, dridhje të tokës, ndotjen e ajrit, rrëshqitje, rreziqet në lidhje me sigurinë e punëtorise dhe publikut, si dhe bllokime nga trafiku.

Masat për mbrojtjen e mjedisit në lidhje me punimet e ndërtimit do të kërkohen si pjesë integrale e Kontratës të Punimeve Civile.

Në vijim jepen disa rekomandime në lidhje me ndikimet kryesore dhe masat për zbutjen ose reduktimin e tyre:

➤ Dherat e masat lehtesuese

Sasia e dherave të hequra në sipërfaqe gjatë punimeve duhet të grumbullohet në vende të caktuara në anë të kanalit që do të hapet, ku nuk ka veprimtari. Dheu përbehet në një masë të madhe nga mbeturina vegjetale të pasura me lëndë organike dhe do të përdoret me vone gjatë rehabilitimit të sipërfaqeve të zhveshura si dhe në shtresën e sipërme të kanalit të ujësjes. Trashesia do të jetojë deri në 30 cm, që i përgjigjet horizontit A të profilit të tokës.

Germimi i shtresave me poshtë duhet të vazhdojë me radhë dhe ato depozitohen në anën tjetër të kanalit për t'u mos u përzier me shtresën sipërfaqësore dhe për tu ripërdorur për mbushjen e kanalit.

Shtresat e cakellit dhe rerave me madhesi te ndryshme qe do te perdoren sipas projektit teknik nuk duhet te mbeten ne siperfaqen e tokes ne asnje rast por vecanersisht ne token bujqesore (sidomos ne rastin e germimit per devijimin e kanalit te drenazhimit te ujerave).

Materialet e germuara qe jane te menduara per rishfrytezim do te menaxhohen dhe trafikohen deri ne minimum dhe do te depozitohen ne nje menyre qe te minimizohet efekti i motit. Koha ndermjet germimit dhe rishfrytezimit gjate periudhave te thata do te mbahet ne nje minimum. Gjate periudhave te zgjatura te thatesires kontraktori do te ndaloje germimet dhe do vendose keto materiale per te parandaluar degradimin per shkak te thatesires.

Table 3- Ndikimet dhe masat lehtesuese per, Gjeologjine dhe Dherat gjate ndertimit

Veprimtaria	Burimet e ndikimit	Impakti	Magnituda	Masat zbutëse
Ri-shfrytezimi i materialeve te dherave	Ndertimi i rrjetit.	Zhurma dhe pluhuriqe vjen nga transportimi i materialeve. Humbja e dherave me vlere per shkak te transportimit dhe depozitimit te pasakte.	E lehte	Dherat e germuar qeduhet te perdoren per rimbushje do te transportohen dhe depozitohen sic specifikohet ne dokumenta.
Kontaminimi i dherave	Ndertimi i rrjetit	Derdhjet aksidentale te karburantit te automjeteve.	E lehte	Masa te caktuara perkontrollin e ndotjes per tu zbatuar nga Kontraktori.

➤ Ujerat siperfaqesore dhe nentokesore

Ujërat Nentokesore

Ekziston mundesia per ndotjen e ujrave nentokesore nga derdhjet e impiantit te ndertimit dhe derdhjet aksidentale te gazrave dhe karburanteve. Do te merren masa te pershtatshme per kontrollin e impianteve te cilat do kryhen nga Kontraktori gjate ndertimit per te zvogeluar sa me shume impaktet.

Ujërat Siperfaqesore

Kanalizimet e projektit të propozuar do të kalojnë pothuajse gjatë të gjithë rasteve përgjatë rrugës egzistuese të zonës dhe për këtë arsye nuk do të ketë efekte negative në rrjedhat e lumenjeve apo perrenjeve. Një impakt negativ mund të ndodhë në rrjetet e vogla drenazhuese.

Gjatë ndërtimit mund të ndodhin impaktet e mëposhtme të mundshme dhe për secilin prej tyre rekomandohet:

- Rezervat e materialeve të ndërtimit, si asfalti, vaji dhe kimikatet nuk duhet të magazinohen afër asnjë sipërfaqeje të vijave ujore, apo puse uji. Rezervat do të vendosen në sipërfaqe të mbyllura, të mbuluara me shtresa (carcarfe) mbyllesë ose me një cati me të qëndrueshme ose të rrethuar nga një portë për të parandaluar rrënien e firove/humbjeve.
- Masat e kontrollit të ndotjes duhet të vendosen në vend gjatë procesit të ndërtimit. Pajisja me skelave dhe rregullatore/gardhimet prej balte.
- Gjatë fazës së hedhjes së betonit, të nevojshme për mbylljen e kanaleve në mënyrë që të shmangët shpërthimi i ujit dhe hedhja e betonit në tokë dhe në ujëra nentokesore, do të merren disa masa si p.sh. pozicionimi i mbrojtjes së mbulesës për të mbajtur derdhjen.
- Largimet e vendndodhjeve të shkaktuara nga aktivitetet e kantierit të ndërtimit do të trajtohen në përputhje me llojin e tyre. Uji që vjen nga larja e makinave dhe nga pajisja, do të trajtohet me anë të sedimentimit në një rezervuar stabilizimi (funderrimash) për pjesë të rëndomta dhe ndërprerje vajrash për të lejuar pjesët e vogla dhe vajrash që të eliminohen. Uji që vjen nga larja e agregateve dhe nga prodhimi i konglomerateve do të trajtohet me anë të sedimentimit në rezervuar dhe pastaj të perdoret përseri ose të dergohet në një vend tjetër.
- Në rastin e një firoje të kimikateve, naftës nga makineritë e ndryshme ose rrjedhjeve gjatë ndërtimit, do të vendoset nga kontraktuesi një program i masave të sipërfaqeve dhe ujërave nentokesore.

Table 4- Permbledhje e ndikimeve dhe masave lehtesuese mbi ujerat sipërfaqësore dhe nentokësore gjatë ndërtimit

Komponenti i prekur	Burimet e ndikimit	Ndikimi	Rendesia	Masat zbutëse
Cilesia e sipërfaqes ujore	Shkarkimi i te carave në kanalet ujore/rrjedhjet.	Ulja e cilesise se ujit.	E lehte	Ndërtimi i rrethimeve me mur.
Si me sipër	Ndotje të tjera të lidhura me aktivitetet e ndërtimit do të hyjnë në rreke.	Ulja e cilesise se ujit.	E lehte	Masat e kontrollit të ndotjes që do të vendosen aty gjatë ndërtimit.
Ujerat nentokësore gjatë ndërtimit	Nxjerrja e materialeve të sipërfaqes do të rritë dobësinë/cenueshmëri në ujërave nentokësore.	Rritja e cenueshmërisë së ujërave nentokësore.	E lehte	Sigurimi i masave të duhura për kontrollin e ndotjeve që do të vendosen aty nga kontraktuesi gjatë ndërtimit.
Si me sipër	Impianti i ndërtimit rrjedh.	Fiot aksidentale të vajërave dhe karburanteve të makinave.	E lehte	Si me sipër
Si me sipër	Copeza balte dhe argjili të mobilizuara nga rrëshjet dhe aktivitetet e ndërtimit.	Ndikim në cilësinë e ujërave nentokësore në një afërsi të menjëhershme të punëve të ndërtimit.	E lehte	Si me sipër

➤ Cilesia e ajrit

Faza e ndërtimit të një projekti si ky është një burim i mundshëm i emetimeve të lendeve të vecanta të vogla që mund të kenë një efekt të perkohshëm mbi cilësinë e ajrit në zonën e vendndodhjeve të projektit.

Gjate fazes së ndërtimit emetimi i pluhurit është i lidhur me aktivitete të ndryshme si p.sh. largimi i pemeve dhe i shtresës së punueshme, germimi i materialit tokësor dhe vendosja e të njëjtit material në argjinaturë dhe në ndërtimin e strukturave. Emetimi i pluhurit varet separi në kushtet e motit dhe në nivelin e aktivitetit dhe të llojit të veprimeve që po kryhen. Gjithashtu pluhuri ngrihet nga rrotat e automjeteve të rënda të ndërtimit ndërsa ato kalojnë përgjatë vendit të ndërtimit gjatë motit të keq.

Rezervat e materialeve të humbura mbahen zakonisht në kushte të hapura për shkak të nevojës për akses të vazhdueshëm tek tërësi nga ekskavatorët dhe ngarkuesit etj. Emetimi i pluhurit nga këto materiale rezerve mund të dalë si shkak i këtyre aktiviteteve:

- Formimi i rezervave duke përdorur metodat e rripit transportues;
- ndikimi i erërave të forta; dhe
- ngarkimi i kamioneve për transport në vendet e punimeve

Në zonën e projektit në fjalë, zonat që do të vuajnë më shumë për shkak të emetimit të mundshëm të pluhurit gjatë ndërtimit janë ato të afër rrugës. Megjithatë rekomandohet që vëzhgimi i cilësive së ajrit në zonat përreth vendeve ku është ndërmarrë ndërtimi gjatë procesit të ndërtimit në mënyrë që të shfaqet sa më herët të jetë e mundur çdo problem që del nga emetimet si pasoje e procesit të ndërtimit. Por duhet të theksohet se menaxhimi i mirë i vendeve të ndërtimit dhe planifikimi i punës duhet të organizohet në një mënyrë të tillë që të ruhen efektet/ndikimet nga emetimet e vendit deri në periudhën më të shkurtër të mundur.

Vendet e propozuara të ndërtimit janë brenda zonës rezidenciale. Pluhuri që gjenerohet nga ndërtimi dhe materialet e ndërtimit të depozituara në vend gjatë ndërtimit mund të jenë ndikimet afat-shkurtra negative mbi mjedisin rrethues dhe në vijim rekomandohen këto masa zbutëse:

Masat zbutëse përfshijnë mbulimin e vendeve/materialeve që gjenerojnë pluhur si dhe zbatimin e masave të shuarjes së pluhurit:

- Laga e anëve të rrugëve, përdorimi i mjeteve ruajtëse për të kufizuar emetimet e pluhurit
- Kufizimi i shpejtësisë së mjeteve në rrugë
- Në mënyrë që të mbahet/ruhet cilësia e ajrit dhe të shmangët konfliktet me banorët lokalë, është e këshillueshme që stabilizimi i tokës/baltes duhet të bëhet vetëm:
 - gjatë periudhës me shpejtësi të ulët;
 - në zonën e ekstradimit/prejardhjes;
 - në sektorët e vecantë në mes zonave ku nuk ka mbjellje të ndjeshme, në mënyrë që të përfshihet në mënyrë të natyrshme pluhuri ajror

- Duhet të jenë nën kontroll gjithashtu edhe linjat e transportit të përdorura për shpërndarjen e materialeve në mënyrë rregullimin e trafikut
- Minimizimi i kohës së qëndrimit në vend-ruajtje apo magazinim të materialeve të ndërtimit.

➤ **Zhurma**

Ky paragraf përmbledh qëllimin dhe metodologjinë për llogaritjen e efekteve të zhurmës të shkaktuara nga ndërtimi i projektit duke përfshirë aty edhe qëllimin e VNM-se.

Bezdia e shkaktuar nga zhurma kryesisht prek njerezit në shtëpitë e tyre ose kur ato janë në rrugë. Megjithatë zonat e hapësirës së hapur që përdoren gjithashtu për qëllimi rikrijuese mundet të vuajnë dhe nga ndotja e zhurmës. Një nga ndikimet më të vecanta shkaktuar nga trafiku është përhapja e zhurmës tek njerezit që jetojnë në afërsi të zezës.

Gjatë këtij studimi nuk janë bërë matje për zhurmenë e mjedisit. Nuk ka matje precize të disponueshme për zonën në fjalë por nuk është parashikuar të ketë ndonjë vend ku niveli i zhurmës do të afrohet atyre që paraqesin një bezdi të ndjeshëm tek banorët lokalë, ose që do të paraqesin lloje kercënimesh për shëndetin.

➤ **Gjenerim i mbetjeve**

Aktiviteti do të shoqërohet me gjenerimin e mbetjeve të ngurta por këto mbetje nuk do të jenë të demshme dhe kryesisht vijnë nga:

Mbetjet kryesore të gjeneruara janë:

Mbetje inerte;

Dhërra të germuara;

Mbetje plastike;

Mbetje të ambalazheve, etj

Subjekti do të gjenerojë mbetje inerte, mbetje të shpërdorueshme të materialeve të ndërtimit, si dhe mbetje të ngjashme me ato urbane, nga konsumi i ushqimit të punonjësve gjatë kohës së pushimit.

Gjatë fazës së ndërtimit do të menjanohen krijimi i mbetjeve të ambalazheve apo të tjera duke inkurajuar furnizimin e rifutur të materialeve të ndërtimit.

Mbetjet e ngurta që do të gjenerohen janë të tipit urban në kategorinë e ambalazheve të ndryshme etj. Sasitet pritet të jenë rreth 1 kg për person në ditë ose rreth 1,500 kg në ditë për shpërndarjen dhe aktivitetet e shërbimeve.

➤ **Ndikimi i zhurmes gjate fazes se ndertimit dhe masat e pershateshme lehtesuese**

Emetimet e zhurmes nga vendet e ndertimit do te ndikohen edhe nga perdorimi i makinerivate medha qe mund te provokojne bezdi dhe zhurma.

Zhurma mund te krijohet nga shume veprime ndertimi dhe varet nga faktore si: lloji i pajisjes, veprimet qe do te kryhen dhe makinerite qe do te perdoren-kushtet e makinerive dhe makinat e perdorura. Leq (niveli ekuivalent) per disa faza ndertimi varet edhe nga gjatesia e kohes qe aparati eshte ne veprim.

Lloji dominues i zhurmes per shumicen e pajisjeve te ndertimeve eshte motorri, zakonisht me nafte dhe pa silenciator.

➤ **Masat lehtesuese**

Dokumentat e kontrates do te specifikojne qartesisht qe kontraktuesi, i cili do te kryej ndertimet e projektit ne fjale do te jete i detyruar te marre masa specifike per pakesimin e zhurmes dhe te perputhet dhe me rekomandimet e komunitetit europian.

Keto masa do te sigurojne qe:

- Asnje impiant i perdour ne vend nuk do te lejohet te shkaktojte nje bezdi publike si pasoje e zhurmes,
- Me e mira eshte: zbatueshmeri duke perfshire mirembajtjen e duhur te impiantit dhe angazhimin per te ulur zhurmen e krijuar nga veprimet ne vend.
- Te gjitha makinat dhe impiantet mekanike do te pershtaten me silenciator efektive dhe te mbajtur ne funksion te mire gjate kohes se kontrates,
- Kompresoret do te jene modele lehtesuese te pershtatura me kapake akustike te duhur me vizadhe te mbyllur te cilet do te mbahen te mbyllur kurdo qe makina punon dhe te gjitha mjetet vartese pneumatike do te pershtaten me silenciatore.
- Makineria qe eshte perdorur pa nderprerje do te fiket ose t'i ulet shpejtesia ne minimum (ose t'i mbyllet valuvula) gjate periudhes kur nuk perdoret.
- Cdo impiant si psh. gjenerator ose pompe, qe kerkohet te veproje para dhe pas oreve te ligjshmete punes, do te rrethohet nga nje mbyllje akustike ose nga ndonje mbylles portativ.

Gjate fazes së ndërtimit të projektit, do të ketë disa ndikime afër zonave të banimit dhe biznesit si pasoje e emetimeve të zhurmës nga vendi i trafikut dhe aktivitetet tjera. Kërkesa për heqjen e kufizimeve të zhurmës dhe oreve të punës, përgjatë zbatimit të masave të duhura të kontrollit të zhurmës, do të sigurojë që efekti i zhurmës është mbajtur në minimum.

Table 5- Përmbledhje e ndikimeve kryesore dhe masat lehtësuese rreth zhurmës

Faza	Burimi i ndikimit	Ndikimi	Rëndësia	Masat zbutëse
Funksioni	n/a	n/a	0	n/a
Ndërtimi	Trafiku i ndërtimit, impianti, kompresoret, etj. Veprimi i hapjes.	Aktivitetet e vendeve të ndërtimit mund të shkaktojnë shqetësime lokale si pasoje e zhurmës së tepert.	E lehtë deri në lokalisht e mesme	Dokumentat e kontratës dote specifikojnë qartësisht se kontraktuesi i cili ndërmerr punimet për zbatimin e projektit të propozuar do të jetë i detyruar të marrëmasa specifike të pakësimit të zhurmës dhe të përputhet me MMPAU si dhe me rekomandimet e Komunitetit Europian

➤ Socio - ekonomia

Sherbimet kryesore bashkiake/komunale publike do të ndikohen nga projekti. Përkohësisht gjatë periudhës së ndërtimit, rivendosja e ketyre shërbimeve bashkiake/komunale mund të krijojë probleme për përdoruesit.

Punimet e ndërtimit do të interferojnë me shërbimet ekzistuese nëntokësore (si p.sh tubacionet e ujit ekzistuese, linjat e komunikimit (internet, telefoni, nese, ka) dhe kabllo të elektrike), dhe mund të ketë pezullime të përkohshme të shërbimit. Shmangia e shërbimit të tjerë duhet të konsiderohet me kujdes hartimin e projektit të detajuar teknik dhe gjatë procesit të ndërtimit të vepres.

Masat urgjente duhet të ndermerren me qellim minimizimin e ndikimeve negative duke u pasqyruar ne nje te vecante qe duhet te filloje implementimin pas aprovimit final te punedhenesit.

Ne keto raste Kontraktuesi duhet te pergatise nje plan-veprim te detajuar perpara cdo hapi te aktivitetin te tij ne vendngjarje. Kjo duhet te parashikojë akomodimin dhe mbrojtjen te te gjitha sherbimeve komunale publike te vendosura ne vendin e aktivitetit, si kabllot elektrike, tubat e furnizimit me uje apo lehtesime te tjera qe mund te rezultojne nga nje vezhgim ne vendndodhje. Kontraktuesi mund te koordinoje aktivitetet me ndermarrjet pergjegjese te cilat kane pronesine e ketyre rrjeteve si psh: KESH (Korporata elektrike) ne menyre qe te pakesohet mundesia e demtimeve dhe koha e rilidhjes me lidhjet e reja me rrjetin ekzistues. Ky plan do te rishikohet fillimisht nga inxhinieri sipermarres dhe kontraktuesi duhet te filloje implementimin pas aprovimit final te punedhenesit/ndermarresit.

Por duke qene se zonat ku do zbatohen punimet jane te karakterit Rural, nuk rezulton nje popullsi dhe nje aktivitet domethenes ne zonen e zbatimit ne projektin. Trafiku, ndotja e ajrit, zhurmat dhe shqetësimet për këmbësorët dhe pronarët e aktiviteve tregtare duke u sjelle probleme me biznesin janë problem jo-potenciale per t`u trajtuar persa i perket shtrimit te tubacioneve të ujit, sidomos kur përdoret metoda per germimin e çarjen e terrenit sikurse propozohet në projektin. Masat zbutëse përfshijnë rregullimin e trafikut në kalimet rrugore, ndërtimin e rrugëve të ndërmjetme, duke kerkuar mundesi per zgjedhjen e rrugëve te transportit qe reduktojnë trafikun, shmangien e trafikut në orët e pikut te tij, si dhe rikthimin e rrugëve ne gjendjen e meparshme sa më shpejt të jetë e mundur.

5.1.3 Ndikimet mjedisore në Fazën e Funksionimit dhe Mirëmbajtjes

➤ Ndikimi nga tubacionet e rrjetit te shpërndarjes

Me realizimin e një projekti teknik optimal si dhe ndërtimin e një sistemi të ri shperndares ujësjellësi, përqindja e mundësive për rrjedhje nga tubacionet do të ulet shumë, gjë e cila do të rezultojë në nje cilësi të përmiresuar të ujit të pijshëm.

Ndikimet kryesore nga funksionimi dhe mirëmbajtja e tubacioneve të ujit lidhen me aktivitetet e riparimit apo zëvendesimit kur ka rrjedhje ose shkeputje te tubacioneve. Nje program duhet të krijohet me qellim evidentimin e rrjedhjeve, defekteve etj dhe zëvendesimin e tubacioneve te vjetra me qellim mosnderprerjen e punes se sistemit te furnizimit me uje. Me qellim reduktimin e ndikimeve si zhurmat, pluhuri, trafiku e etj, operatori i sistemit te furnizimit me uje Sh. a Ujesjellesi – Bashkise Himare duhet te ndjeke zbatimin e nje plani te menaxhimit mjedisor dhe masat zbutese perkatese te ngjashme me ato gjate fazes se zbatimit.

5.1.4 Impaktet Pozitive te Projektit

Fshatrat Qeparo Fushe dhe Qeparo Fshat, pjese te njesise administrative Qeparo, Bashkia Himare, do të kenë përmirësim domethënës të sistemit të furnizimit me ujë. Rrjeti i rehabilituar i shpërndarjes së furnizimit me ujë do të inkurajojë zhvillimin ekonomik të zonës dhe përmes disa rekomandimeve të përgjithshme mund të ndihmojë për t'u shndërruar në një mjet të fuqishëm për zhvillimin e bizneseve lokale, të cilat do të drejtohen drejt sektorëve më të rëndësishëm të ekonomisë nëpërmjet projekteve të ndryshme.

Projekti përmirëson veçanërisht kushtet higjienike të qytetarëve dhe për këtë arsye rrit cilësinë e jetës për banorët e zonës. Gjithashtu, do të inkurajojë punësimin e banorëve vendas gjatë fazës së zbatimit të investimit.

6 INFORMACION PËR KOHËZGJATJEN E MUNDSHME TË NDIKIMEVE NEGATIVE TË IDENTIFIKUARA;

Kohëzgjatja e ndikimeve negative në mjedis, siç përmendet më lart, do të jetë gjatë periudhës së zbatimit të projektit, por gjithashtu për një periudhë kohe i duhet për t'u rigjeneruar natyralisht, pavarësisht nga punimet e rehabilitimit që do të ndërmerren. Ky ndikim është relativisht i gjatë në kohë.

Zbatimi i projektit parashikohet të zgjasë 12 muaj, nga Janar 2019 dhe punimet nuk do të zbatohen në të gjitha zonat në të njëjtën kohë, përfituesit mund të ndjejnë disa nga efektet për një kohë të shkurtër.

Vlera e investimit parashikohet në një fazë: Vlera totale është 1.554.353,5 €, përfshirë TVSH-në.

7 TË DHËNA PËR SHTRIRJEN E MUNDSHME HAPËSINORE TË NDIKIMIT NEGATIV NË MJEDIS, QË NËNKUPTON DISTANCËN FIZIKE NGA VENDNDODHJA E PROJEKTIT, DHE VLERAT E NDIKUARA QË PËRFSHIHEN NË TË;

Ky projekt përfshin fshatrat e Qeparo fshat dhe Qeparo fushe, pjese e njesise administrative Qeparo ne bashkine Himare.

Njësia Administrative Qeparo kufizohet në Perendim nga deti Jon, ne veri nga fshati Kudhes , ne lindje nga fshati Borsh dhe ne Jug nga fshati Piqeras. Rruga e hyrjes është një rrugë kombëtare e cila është asfaltuar, në gjendje të mirë dhe lidh të gjitha fshatrat.

Makinerite e renda mund te kalojne lirshem gjate gjithë periudhes se vitit duke perjashtuar vetem ne rastet e debores se dendur, (dhjetor-shkurt). Rezervuari ekzistues dhe rezervuari I ri, pozicionohen pergjate rruges se fshtrave.

Ndikimet do te kene nje shtrirje te kufizuar ne hapesire, kryesisht lokale, te perqendruar ne siperfaqen ku do te zbatohen punimet e ndertimit. Nuk do te kete rreze te gjere te shtrirjes se ndikimit dhe impaktive negative, pasi nuk kemi te bejme me procese me shkalle te larte rrezikshmerie ne mjedis dhe proceset teknologjike te perzgjedhura per ndertimin e projektit jane te zakonshme. Gjithashtu per minimizimin e shtrirjes ne hapesire te impakteve negative, do te luajne nje rol mjaft te rendesishem respektimi rigoroz i masave zbutese te rekomanduara ne raportin e VNM-se per secilin nga punime.

8 MASAT E MUNDSHME PËR SHMANGIEN DHE ZBUTJEN E NDIKIMEVE NEGATIVE NË MJEDIS;

8.1 Rekomandime per terrenin dhe peisazhin

Kontratat do te lidhen ne menyre qe te sigurohet nje praktike sa me e mire pune si edhe qe te zvogelohen impaktet negative qe vijne si rezultat i ndertimit ne nivelin me te ulet te mundshem dhe qe sigurojne makinerite qe operojne brenda skemes ne zonen e ndertimit.

Zonat e depozitimit do te pozicionohen ne menyre qe te menjanohen impaktet e metejshme ne pronat private e banesat ekzistuese, pemet, gardhimet, dranazhimet etj. dhe si te tilla do te kene prioritet per tu ndertuar apo do te lihen ne fund te kontrates se ndertimit

Materialet e germuara qe jane te menduara per rishfrytezim do te menaxhohen dhe trafikohen deri ne minimum dhe do te depozitohen ne nje menyre qe te minimizohet efekti i motit. Koha ndermjet germimit dhe rishfrytezimit gjate periudhave te thata do te mbahet ne nje minimum.

Gjate periudhave te zgjatura te thatesires kontraktori do te ndaloje germimet dhe do vendose keto materiale per te parandaluar degradimin per shkak te thatesires.

8.2 Rekomandime per dherat

Materialet e germuara qe jane te menduara per rishfrytezim do te menaxhohen dhe trafikohen deri ne minimum dhe do te depozitohen ne nje menyre qe te minimizohet efekti i motit. Koha ndermjet germimit dhe rishfrytezimit gjate periudhave te thata do te mbahet ne nje minimum. Gjate periudhave te zgjatura te thatesires kontraktori do te ndaloje germimet dhe do vendose keto materiale per te parandaluar degradimin per shkak te thatesires.

Me perfundimin e ndertimeve per zbatimin e projektit te ndermerret me ndihmen e inspektive vizuale ne te gjithë strukturat gjate gjurmes se rrjetit te ujesjellesit duke siguruar se strukturat nuk shkaktojne erozion, dhe qe te identifikojne kerkesat per kryerjen e cdo punimi riparues. Kjo mund te ule impaktin e mundshem ne te ardhmen per humbjen e dherave dhe impaktet qe lidhen me terrenin te shkaktuara nga erozioni.

8.3 Rekomandime per ujerat siperfaqesore dhe nentokesore

Rezervat e materialeve te ndertimit, si asfalti, vaji dhe kimikatet nuk do te vendosen afer asnje siperfaqeje te vijave ujore, apo puse uji. Rezervat do te vendosen ne siperfaqe te mbyllura, te mbuluara ose e rrethuar nga nje porte per te parandaluar renien e firove/humbjeve.

Gjate fazes së hedhjes së betonit, e nevojshme për mbylljen e kanaleve në mënyrë që të shmaget shperthimi i ujit dhe prishja e betonit në toke dhe në ujera nentokesore, do të merren disa masa si psh. pozicionimi i mbrojtjes së mbulesës për të mbajtur derdhjen.

Largimet e vendndodhjeve të shkaktuara nga aktivitetet e kantierit të ndertimit do të trajtohen në përputhje me llojin e tyre. Uji që vjen nga larja e makinave dhe nga pajisja, do të trajtohet me ane të sedimentimit në një rezervuar stabilizimi (funderrimash) për pjesë të rëndomta dhe ndërprerje vajerash për të lejuar pjesët e vockla dhe vajerash që të eliminohen. Uji që vjen nga larja e agregateve dhe nga prodhimi i konglomerateve do të trajtohet me ane të sedimentimit në rezervuar dhe pastaj të përdoret perseri ose të dërgohet në një vend tjetër.

Në rastin e një firoje të kimikateve ose rrjedhjeve gjatë ndertimit, do të vendoset nga Kontraktuesi një program i masave të sipërfaqeve dhe ujerave nentokesore.

8.4 Rekomandime për cilësinë e ajrit

Zbatimi i sistemeve të thyerjes së pluhurit, siç është sperkatja e anëve të rrugëve, duke përdorur mjetet e ujitjes për të kufizuar shkarkimet e pluhurave.

Kufizimi i automjeteve me shpejtësi në rrugë.

Për të mbajtur cilësinë e ajrit dhe për të shmangur konfliktet me banorët vendas, është e këshillueshme që të stabilizohet toka vetëm: a) gjatë periudhave të erës së ulët; b) në fushën e origjinës së ekstradimit; c) në sektorë të veçantë midis zonave ku nuk ka mbjellje domethënëse, për t'u përfshirë në mënyrë të natyrshme pluhuri i ajrit duhet të jetë nën kontroll edhe linjat e transportit të përdorura për shpërndarjen e materialeve.

8.5 Rekomandime për zhurmat

Dokumentate Kontratesdote specifikojnë qartësisht që Kontraktuesi I cili ndermerr ndertime punimeve, do të jetë i detyruar të marrë masa specifike për pakesimin e zhurmës dhe të përputhet me rekomandimet e komunitetit evropian. Këto masado tësigurojnë:

Asnjë impiantipërdorur në vendnukdote lejohet të shkaktojë një bezdi publik si pasoje e zhurmës,

- Me e mira është: zbatueshmeri duke përfshirë mirembajtjen e duhur të impiantit dhe angazhimin për të ulur zhurmen e krijuar nga veprimet në vend.
- Të gjitha makinatdhe impiantet mekanike do të pershtaten me silenciator efektive dhe të mbajtur në funksion të mirë gjatë kohës së kontratës,
- Kompresoret do të jenë modele lehtësuese të pershtatura me kapake akustike të pershtatshme dhe të mbyllur të cilët do të mbahen të mbyllur kurdo që makina punon dhe të gjitha mjetet vartese pneumatike do të pershtaten me silenciatore.

- Makineria që është përdorur pa ndërprerje do të fiket ose t'i ulet shpejtësia në minimum (oset'i mbyllet valvula) gjatë periudhës kur nuk përdoret.
- Cdo impiant si psh gjenerator ose pompe, që kërkohej të veprime para dhe pas oreve të ligjshme të punës, do të rrethohet nga një mbyllje akustike ose nga ndonjë mbyllje portativ.

8.6 Rekomandime për Socio - Ekonomike

Njësia administrative dhe shërbimet komunale publike do të ndikohen nga projekti. Përkohësisht gjatë ndërtimit, restaurimi i këtyre shërbimeve mund të krijojë probleme për përdoruesit.

Në këto raste, Kontraktuesi do të përgatisë një plan veprimi të detajuar para çdo hapi të aktivitetit të tij në vendngjarje. Ajo duhet të përmbajë strehimin dhe mbrojtjen e të gjitha shërbimeve publike të vendosura në vendin e veprimtarisë, siç janë kabllot elektrike, gypat e ujësjellësit ose lehtësime të tjera që mund të rezultojnë nga një studim i faqes. Ky plan do të rishikohet fillimisht nga inxhinieri i mbikëqyrësit dhe Kontraktori do të fillojë zbatimin pas miratimit përfundimtar të punëdhënësve / sipërmarrësve.

Edhe pse, zona nuk ka një popullsi dhe një aktivitet të rëndësishëm në vendin ku do të zbatohet projekti. Trafiku, ndotja e ajrit, zhurma dhe shqetësimi ndaj këmbësorëve dhe pronarëve të aktiviteteve tregtare duhet të trajtohen në drejtim të vendosjes së tubave të ujit, veçanërisht kur përdoren metodat për gjurmimet e propozuara në projekt. Masat lehtësuese përfshijnë rregullimin e trafikut në kalimet rrugore, ndërtimin e rrugëve të ndërmjetme, kërkimin e mundësive për zgjedhjen e rrugëve të transportit që zvogëlojnë trafikun, shmangin trafikun në kulmin e saj dhe kthimin e rrugëve në gjendjen e tyre të mëparshme sa më shpejt që të jetë e mundur.

8.7 Masat zbutëse mjedisore

Për të zvogëluar nivelet e ndikimeve negative në mjedis, janë përcaktuar masat lehtësuese. Masat lehtësuese do të zbatohen gjatë fazës së ndërtimit dhe operimit. Do të kërkohej zbatimi i Masave të tilla si kërkesat për kampet e ndërtimit.

Si komponente të masave lehtësuese janë parashikuar këto që vijojnë:

8.7.1 Faza e ndërtimit

- Materiale transporti
- Zhurma dhe pluhur
- Plani i Menaxhimit të Trafikut
- Siguria e automjeteve dhe këmbesoreve

- Heqje e mbeturinave te ndertimit
- Mbeturina te ngurta dhe sedimente tubacionesh
- Ndotje uji
- Erozion toke
- Flora dhe fauna
- Vendosje e kampeve te ndertimit dhe lehtesirave perkatese
- Shendetet dhe siguria ne pune
- Trainimi i punetoreve
- Zbulime arkeologjike

8.7.2 Faza e operimit dhe mirembajtjes

- Mirembajtje e rrjetit te furnizimit me uje
- Siguria e ujit te pijshem

8.8 Permbledhje e masave per eliminimin e ndikimeve ne mjedis

Table 6- Aktivitetet për eliminimin e ndikimeve

Aktiviteti	Ndikimi	Masat zbutëse	Monitorimi që kërkohet
Planifikimi i Projektit dhe Faza e Projektimit			
Vleresimi iujesjellësit ekzistues dhe projektimi i nje rrjeti te permiresuar (me kapacitet mete larte ne sasi e cilesi te ujit te sherbyer)	Nuk ka ne kete faze ndjeshmeri mjedisore por eshte e rendesishme qe te parashihen impaktet potenciale, perfshire çeshtjet e pronesise me qellim permarrjen e masave per zgjidhje edhemonitorim.	Sigurimi ibashkepunimit midis ekipeve te dizanjit dhe vleresimit mjedisor. Perdorimi i nje” Liste Kontrolli per Mjedisin” eshte i domosdoshem qe ne planifikim	Vizite paraprake ne terren dhe biseda me autoritetet qendrore e vendore jane te nevojshme, ne vecanti per problemet e pronesise qe mund te hasen e te zgjidhen para ndertimit te vepres

Faza e ndertimit			
Modifikimi isiperfaqes se tokes si rezultat i rrugeve qe do te hapen provizorisht per te transportuar materialet gjate fazes se zevendesimit.	Demtim i siperfaqes dhe kompaktesimi i saj. Rreziku nga erozioni rritet duke transportuar granula dhe grimca toke drejt pellgjeve ujore.	Rigjenerimi I bimesise ekzistuese dhe/ose zenvendesim i tyre me ray grass ose festuca pas perfundimit te punimeve, nese do te jete e nevojshme. Siperfaqet e shkelura nga makinat dhemjetet e tjera te renda do te rehabilitohen nese do te jete e nevojshme.	Monitorimi isiperfaqeve te demtuara dhe atyre qe do terehabilitohen ne fund te projektit. Duhet te sigurohemi qe drenazhet natyrore/artificiale te funksionojne si me pare dhe te mos kete erozion.
Modifikimi i siperfaqes se tokes si rezultat i sheshimit te trasese se kanalitdhe vet kanalit.	Demtim i tembjellave te fermervave ne zonat e kultivuaradhe/ose siperfaqeve kullosore	Kujdes i larte ne fusha per te bere sa me pak demtime ne te mbjella. Te respektohet projekti per zonen e punimeve dhe procedurat e germimit te kanalit. Kujdes me dheun qe vjen nga sipërfaqet e gërmuara dhe kanaleve. Duhet të rehabilitohen dhe do të mbushen kanalet kulluese për të siguruar rrjedhjen normale dhe për të mos shkaktuar problem me përmytjet dhe rrjedhje të ujit. Funksionim i mirë i kullimit të parcelave të kultivuara (në raste ndërhyrjesh)	Monitorim gjate ndertimit. Ne fund te projektit duhet tekrahasohen demtimet e bera (direkt nga rimbursimet ekryera) dhe planifikimi sipasproject design. (nesedo te nderhyhet dhe do te jete e nevojshme) Rehabilitim i kanaleve kulluese (në cdo rast ku ku do të ndërhyet)

	Zhurmat do te jene prezente gjate ndertimit (hapje traseje, sheshim dhe germim). Te emetohen nga punae mjeteve te renda apo transportit. Pluhurat dhe gazet të cilat emetohen nga puna e mjeteve te renda apo transportit.	Te ndertohet nje grafik punimesh dhe te respektohet duke eleminuar oret e pushimit te drekes dhe mbremjeve. Te laget traseja aty ku pluhuri eshte intensiv dhe kontrollohet gjendja e mjeteve te transportit dhe punimeve	Monitorimiparalelisht punimeve dhe menjehere pas perfundimit te punimeve te ndertimit. Ndalon punamenjehere dhe vihet ne dijeni pergjegjesii punimeve, i cili nga ana e tij ve ne dijeni autoritetet respektive ne Himare. Monitorim per zbatimin e orareve te punimeve nga Kontraktori dhe ARM Himare. Kompania te marre masa per lagjen e shesh ndertimeve dhe rrugeve te transportit dhe kontrollojegjendjen teknike te mjeteve
Rritja e erozionit siperfaqesor si rezultat e germimeve ne linjen e ujesjellsit	Ndikim ne hidrologjine dhe ne burimet ujore per shkak te ndryshimeve ne drenimin/rrjedhjen lokale te ujit dhe permbytje te terreneve te aferta. Transport te ndotesve te natyrave te ndryshme ne trupat ujore te afert.	Duhet te sigurohemiqe te gjitha modifikimet e bera qe mund te shkaktojne rritjen e erozionit te eleminohen teresisht sipas nje plani masashrehabilituese te parashikuar qe ne fillim te punimeve.	Check-in dhe kontroll te nje pas njeshem ne gjithe gjatesine e kanalite ujesjellsit ne pjesen qe do te nderhyet.

Gjenerimi mbetjeve të ngurta: mbetje zhavori, rere, llaçi, derresash etj)	Ndikim në ndotje të shesheve të ndërtimit për shkak të mbetjeve: të ngurta, vajra motorash etj.	Te sigurohem për personelin e trajnuar të cilët do të kujdesen për depozitimin e mbetjeve si dhe pajisjet e domosdoshme të siguruar nga kompania ndërtuese.	Te sigurohem që mbetjet e solide ose të tjera ndotëse të jenë grumbulluar, transportuar dhe depozituar konform rregullave.
---	---	---	--

9 PLANI I MONITORIMIT

Eshte pergatitur nje Plan Monitorimi si pjese e studimit te VNM-se me qellim qe te percaktohen masat dhe procedurat mjedisore qe duhet te adoptohen per skemen dhe per te identifikuar ato pergjegjese per zbatimin e tyre.

PMM-ja percakton ritmin, frekuencen, kohezgjatjendhe kostone masave lehtesuese ne nje program zbatimi dhe i perfshin keto veprimeneplanin e krejt projektit.

Plani monitories mjedisor cakton menytrat me ane te cilave do te kryhen monitorimi i ndikimeve ne mjedis dhe zbatimi i masave lehtesuese gjate fazes se ndertimit. Monitorimi do te fokusohet ne nje numer te kufizuar impakteshte identifikuar gjate VNM-se ne menyre qe te siguroje nje efikasitet te masave lehtesuese te planifikuara.

Qellimi i planit te monitorimit te mjedisit eshte qe te siguroje qe gjithë puna e ndermarre per ndertimin dhe rehabilitimin e rrjetit te furnizimit me uje ne Fshatrat Qeparo Fushe dhe Qeparo Fshat, te jete nga ana mjedisore e sigurte, ne konformitet me ligjet shqiptare dhe mundesisht te plotesoje parashikimet e Vleresimit te Ndikimit mbi Mjedisin.

Ky plan merr ne considerate masat lehtesuese te paraqitura ne llogaritje te ndikimeve mjedisore dhe ne nenet dhe kushtet per mjedisin. Shqetesimi i pare do te jete projektimi i te gjitha propozimeve te punes se re per nje ndikim potencial mbi mjedisin dhe te ndikoje ne hartimin dhe zbatimin e tyre per te siguruar qe te jene te pershtatshme per sigurine e mjedisit.

Parametrat qe do temonitorohen: toka, ujrati, ajri.

- Toka do te monitorohet nga projektuesi dhe supervizori gjate gjithë gjatesise se shtrirjes se tubacioneve gjate fazes se ndertimit.
- Uji do te monitorohet para shkarkimit. (sipas planit te monitorimi).
- Ajri do te monitorohet gjate kohes se funksionimit te vepres. Te mos lejohen nderhyrje te jashteligjshme ne rrjet. (sipas planit te monitorimi).
- Do te analizohen dhe monitorohen parametrat e ujit tepijshem para dhe pas klorimit te tij. (sipas planit te monitorimi).

Table 7- Plani Monitorimit

Faza	Parametri qe do te monitorohet	Ku do te monitorohet	Si do te Monitorohet	Kur duhet te monitorohet	Pse duhet te monitorohet	Kosto ne Lek per:		Pergjegjësia per:	
						Instalim	Operim	Instalim	Operim
<u>Ekzekutimi i Punimeve</u> <u>Materiali Ndertimit</u> - Linjat e dergimit - Matesat e ujit - Tubot etj	Pajtueshmëria me specifikimet teknike / certifikimin / licencën etj Kamione te mbuluar	Ne kampin e Ndertimit Ne kampin e ndertimit	Inspection and testing Supervizim	Perpara punimeve Inspektive rastesore gjate punes	Te sigurohet përputhshmëria e punës ne favor te mjedisit, shëndetit dhe sigurisë Te sigurohet përputhshmëria e punës ne favor te mjedisit, shëndetit dhe sigurisë	n/a	n/a	Kontraktori	Supervizori
						n/a	Minimal	Kontraktori	Supervizori

Faza	Parametri qe do te monitorohet	Ku do te monitorohet	Si do te Monitorohet	Kur duhet te monitorohet	Pse duhet te monitorohet	Kosto ne Lek per:		Pergjegjesia per:	
						Instalim	Operim	Instalim	Operim
- Menaxhimi i Trafikut	Perzgjedhja e oreve te punes	Ne kampin e nderimit	Supervizim	Inspektime rastesore gjate punes	Te sigurohen Masat qe zvogëlojnë bllokimet e trafikut dhe ndotjen e ajrit dhe zhurmës	n/a	Minimal	Kontraktori	Supervizori
<u>Kampi ndertimit</u>									
- Demtimi i dherave	Toka/ muret	Ne kampin e ndertimit	Supervizim	nspektime gjate punes ne rast shiu	Te sigurohet përputhshmëria e punës ne favor te mjedisit, shëndetit dhe sigurisë	n/a	Minimal	Monitorim nga Kontraktori	Manitorim nga kontraktorit
- Ndotje akustike per popullin/banoret dhe kafshet	Nivelet e lejuara te zhurmes	Ne kampin e ndertimit/Prane zones se banuar	Supervizim	Matja me pajisje të duhura gjatë punimeve / kur ka ankesa nga banoret					

Faza	Parametri qe do te monitorohet	Ku do te monitorohet	Si do te Monitorohet	Kur duhet te monitorohet	Pse duhet te monitorohet	Kosto ne Lek per:		Pergjegjesia per:	
						Instalim	Operim	Instalim	Operim
- Ndotja e Ajrit - Vibrimet nga makinerite e renda per ndertim	Pluhurat	Ne dhe prane kampit te ndertimit	Ne perputhje me kerkesat e lejes se mjedisit	Gjatë shpërndarjes dhe materialeve dhe ndërtimit	Te sigurohet përputhshmëria e punës ne favor te mjedisit, shëndetit dhe sigurisë	n/a	Minimal	Kontraktori	Monitorim nga kontraktori
		Ne kampin e ndertimit	Vizuale					Monitorim nga Kontraktori	
		Oret e limituara te punes	Inspektim dhe rregjistrim te te dhenave			n/a	Minimal	n/a	Supervizori

Faza	Parametri qe do te monitorohet	Ku do te monitorohet	Si do te Monitorohet	Kur duhet te monitorohet	Pse duhet te monitorohet	Kosto ne Lek per:		Pergjegjesia per:	
						Instalim	Operim	Instalim	Operim
- Trafiku gjate ndertimit	Plani i menaxhimit per trafikun/ Tendenca e trafikut	Ne dhe prane kampit te ndertimit	Inspektim dhe mbikqyrje	Gjate punimeve/ nje dite ne jave gjate periudhave te pikut		n/a	Minimal		Supervizori
- Limitimi i hyrjes dhe perdorimit te shqejtesise ne zonen ku do te zbatohen punimet	Hyrjet e aksusueshme alternative	Ne kampin e ndertimit	Supervizim	Gjate punimeve		n/a	minimal	kontraktori	Supervizori
- Sigurimi i pajisjeve ne momentet qe punimet nderpriten	Shikueshmeria dhe pershtatshmeria	Ne Kamp dhe afer tij	Inspektim	Nje here ne jave		n/a	minimal	n/a	Supervizori
- Ndotja e ujit gjate pjeses se zevendesimit te linjave te ujit dhe nga rrjedhet	Cilesia e ujit	Ne kampin e ndertimit dhe tek familjaret	Laborator portabel dhe analiza te ujit nga drejtoria rajonale e shendetit	Dy-tre here ne jave ,ne varesi te ankesave te residenteve	Te sigurohet përputhshmëria e punës ne favor te mjedisit, shëndetit dhe	n/a	minimal	Kontraktori	RDH/ Monitorim nga kontraktori

Faza	Parametri qe do te monitorohet	Ku do te monitorohet	Si do te Monitorohet	Kur duhet te monitorohet	Pse duhet te monitorohet	Kosto ne Lek per:		Pergjegjesia per:	
						Instalim	Operim	Instalim	Operim
aksidentale te mundshme te vajrave te makinerive					sigurisë				
- Demtimi i tokes agrikulturore	Sigurimi / zgjidhja e çështjeve të tokës	Ne kampin e ndertimit	Supervizim	Gjate punimeve	Te sigurohet përputhshmëria e punës ne favor te mjedisit, shëndetit dhe sigurisë	n/a	minimal	Kontraktori	Supervizori
- Sigurimi i punertoreve	Pajisjet mbrojtëse (veshjet, çizmet, helmetat, syzet etj)	Ne kampin e ndertimit	Inspektim	Gjate punimeve		n/a	minimal	Kontraktori	Supervizori
Faza	Parametri qe do te monitorohet	Kur do te monitorohet	Si do te Monitorohet	Kur do te monitorohet	Pse duhet te monitorohet	Kosto ne Lek per:		Pergjegjesi per:	
O & M Cilesia e ujit per shperndarje. Kontrolli I nivelit te ujit te burimeve dhe ujrave nentokesor dhe	Konform procedura ve dhe standardet eve zyrtare Kriteret	Rezervualet e ujit Dhoma e komandimit Rubinetat	Inspektimi	Cdo dite Konform procedura ve dhe standardet eve zyrtare	Te sigurohet përputhshmëria e punës ne favor te mjedisit,	n/a		Legjislacioni Ujit LGU	

Faza	Parametri qe do te monitorohet	Ku do te monitorohet	Si do te Monitorohet	Kur duhet te monitorohet	Pse duhet te monitorohet	Kosto ne Lek per:		Pergjegjesia per:	
						Instalim	Operim	Instalim	Operim
vlerave te shkarkimit	bakteriologjike dhe kimike				shëndetit dhe sigurisë				

10 NDIKIMET E MUNDSHME NË MJEDISIN NDËRKUFITAR (NËSE PROJEKTI KA NATYRË TË TILLË).

Ky projekt nuk prek zonat kufitare dhe si rrjedhojë edhe ndikimi i tij nuk shkakton dëmtim të mjedisit ndërkufitar. Projekti nuk ndikon në cënimin e sigurisë së jetës dhe shëndetit as të shteteve fqinje, as të qendrave të banuara të rajonit. Nuk ndikohen burimet ujore ndërkufitare, nuk ndikohet cilësia e ajrit në kontekstin ndërkufitar. Për këtë kapitull, nuk kryhen vlerësime dhe analiza të detajuara për shkak të vendndodhjes së projektit në brendësi të kufirit shtetëror dhe distancës që ai ruan me kufirin dhe shtetet fqinje.

Raporti i VNM u përgatit nga Eksperti Mjedisit:

Msc.Eng.Erjona Bajraktari

Lic.L73203203M